

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

PODSTAWA PRAWNA

1. Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 560).
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 424)
3. Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1606).
4. ustawa z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1026)
5. Konwencja o prawach dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526 z późn. zm.).

ROZDZIAŁ 1

Podstawowe terminy

§ 1

Ilekróć w niniejszych Standardach jest mowa o:

1. Stowarzyszeniu – należy przez to rozumieć STANDOR z siedzibą w Sosnowiec, pod adresem: ul. Słowiańska 2, 41-209 Sosnowiec, wpisana do Rejestru Stowarzyszeń Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy Katowice - wschód w Katowicach, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS: 0001024966, NIP: 6443573092, REGON: 524785018
2. partnerze współpracującym ze Stowarzyszeniem– należy przez to rozumieć osoby wykonujące zadania zlecone na rzecz Stowarzyszenia na mocy odrębnych przepisów lub umów cywilnoprawnych;
3. pracowniku – należy przez to rozumieć osobę wykonującą w Stowarzyszeniu czynności związane z kontaktem z małoletnimi bez względu na podstawę zatrudnienia tj. w szczególności pracowników zatrudnionych na umowie o pracę, Zleceniobiorców, wolontariuszy, umowę o staż lub jakąkolwiek inną umowę cywilnoprawną a także Wykonawców i podwykonawców zadań na rzecz Stowarzyszenia i innych
4. małoletnim, dziecku – należy przez to rozumieć zgodnie z kodeksem cywilnym osobę poniżej 18 roku życia;
5. opiekunie małoletniego – należy przez to rozumieć osobę uprawnioną do reprezentacji i stanowienia o małoletnim, w szczególności jego przedstawiciela ustawowego;
6. przedstawicielu ustawowym – należy przez to rozumieć rodzica bądź opiekuna posiadającego pełnię władzy rodzicielskiej lub opiekuna prawnego (osobę

reprezentującą dziecko, ustanowioną przez sąd, w sytuacji, gdy rodzicom nie przysługuje władza rodzicielska lub gdy rodzice nie żyją);

7. zgodzie opiekuna małoletniego – należy przez to rozumieć zgodę co najmniej jednego z rodziców małoletniego. Jednak w przypadku braku porozumienia między opiekunami małoletniego należy poinformować ich o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny;
8. krzywdzeniu małoletniego – należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę małoletniego przez jakąkolwiek osobę lub zagrożenie dobra małoletniego, w tym jego zaniedbywanie;
9. danych osobowych małoletniego – należy przez to rozumieć wszelkie informacje umożliwiające identyfikację osoby małoletniej;
10. osobie odpowiedzialnej za Standardy Ochrony Małoletnich – należy przez to rozumieć upoważnionego przez Przedsiębiorcę pracownika sprawującego nadzór nad realizacją niniejszych Standardów, o ile zadanie to zostało delegowane.

ROZDZIAŁ 2

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim, a personelem Stowarzyszenia

(art. 21 i art. 22c ust. 1 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich).

§ 2

1. Osobą odpowiedzialną za przygotowanie personelu na rzecz Stowarzyszenia do stosowania standardów ochrony małoletnich jest Prezes Stowarzyszenia, albo osoba odpowiedzialna za Standardy Ochrony Małoletnich.
2. Przedsiębiorca albo osoba odpowiedzialnej za Standardy Ochrony Małoletnich zapoznaje pracowników i Partnerów współpracujących z Stowarzyszeniem ze Standardami Ochrony Małoletnich oraz odbiera od każdego zatrudnionego pracownika lub Partnera współpracującego z Stowarzyszeniem oświadczenie o zapoznaniu się ze Standardami Ochrony Małoletnich, obowiązującymi w Stowarzyszeniu.
3. Wzór oświadczenia został określony w załączniku nr 1 do niniejszej procedury.
4. Pracownicy nowo zatrudnieni w Stowarzyszeniu zapoznawani są ze Standardami Ochrony Małoletnich w pierwszym tygodniu pracy i w tym czasie jest od nich odbierane oświadczenie, o którym mowa w ust. 2 i ust. 3 niniejszego paragrafu.
5. Zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników i partnerów współpracujących z Stowarzyszeniem:
 - a) Stowarzyszenie lub osoba odpowiedzialna za Standardy Ochrony Małoletnich przed nawiązaniem stosunku pracy z osobą lub przed dopuszczeniem osoby do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu

lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi a także określonej w art. 3 ust 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej zobowiązany jest do uzyskania informacji, czy dane tej osoby są zamieszczone w Rejestrze z dostępem ograniczonym lub Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestr;

- b) od kandydata pobierane są informacje z Krajowego Rejestru Karnego o niekaralności;
- c) informacje, o których mowa w pkt a i b, utrwalane są w formie wydruku i załączane do akt osobowych pracownika albo do dokumentacji dotyczącej osoby dopuszczonej do działalności związanej z edukacją, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi.
- d) jeżeli kandydat posiada obywatelstwo inne niż polskie wówczas powinien przedłożyć również informację z rejestru karnego państwa, którego jest obywatelem, uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z małoletnimi, bądź informację z rejestru karnego, jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydawania informacji dla wyżej wymienionych celów;
- e) Osoba, o której mowa w pkt a, zobowiązana jest złożyć oświadczenie o państwie lub państwach, w których zamieszkiwała w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczpospolita Polska i państwo obywatelstwa, oraz zobowiązana jest do przedłożenia informacji z rejestrów karnych tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi.
- f) Jeżeli prawo państwa, o którym mowa w pkt d oraz e, nie przewiduje wydawania informacji do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi, przedkłada się informację z rejestru karnego tego państwa.
- g) W przypadku gdy prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja, o której mowa w pkt d-f, nie przewiduje jej sporządzenia lub w danym państwie nie prowadzi się rejestru karnego, osoba, o której mowa w pkt a, składa oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie była prawomocnie skazana w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec niej innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściła się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi.
- h) Oświadczenia, o których mowa w pkt e oraz g, składane są pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: "Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia". Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.
- i) Wzór oświadczenia o niekaralności stanowi załącznik 1 do niniejszej procedury.

§ 3

Zasady bezpiecznych relacji pracowników w Stowarzyszenia z małoletnimi:

1. Podstawową zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez pracowników i partnerów współpracujących z Stowarzyszeniem jest działanie dla dobra małoletniego i w jego interesie. Pracownik i Partner współpracujący z Stowarzyszeniem traktuje wszystkich z szacunkiem oraz uwzględnia godność i potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec małoletnich w jakiegokolwiek formie.
2. Zasady bezpiecznych relacji personelu z małoletnimi obowiązują wszystkich pracowników, stażystów i wolontariuszy a także osoby wykonawców i podwykonawców zadań zleconych i Partnerów współpracujących z Stowarzyszeniem;
3. Znajomość i zaakceptowanie zasad są potwierdzone podpisaniem oświadczenia, którego wzór stanowi załącznik nr 2 do niniejszych Standardów.
4. Pracownik i Partner współpracujący z Stowarzyszeniem zobowiązany jest do utrzymywania profesjonalnej relacji z małoletnimi i każdorazowego rozważenia, czy jego reakcja, komunikat bądź działanie jest odpowiednie do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych osób.
5. Pracownik i Partner współpracujący z Stowarzyszeniem w kontakcie z małoletnimi:
 - a) odnosi się z szacunkiem;
 - b) wysłuchuje małoletnich i stara się udzielać im odpowiedzi dostosowanej do sytuacji i ich wieku;
 - c) nie zawstydyza, nie lekceważy, nie upokarza i nie obraża;
 - d) nie krzyczy, chyba że wymaga tego sytuacja niebezpieczna (np. ostrzeżenie);
 - e) nie ujawnia drażliwych informacji o małoletnim osobom do tego nieuprawnionym, dotyczy to również ujawniania jego wizerunku;
 - f) małoletni ma prawo do prywatności, odstąpienie od zasad poufności każdorazowo musi być uzasadnione lub wynikać z zasad świadczenia porad psychologicznych i interwencji kryzysowej.
6. Pracownik i Partner współpracujący z Stowarzyszeniem:
 - a) zapewnienia, by małoletni, że jeśli czuje się niekomfortowo z jakąś sytuacją mogło o tym powiedzieć i uzyskać pomoc;
 - b) poinformowania małoletniego o miejscu publikacji standardów w wersji dla niego zrozumiałej oraz o możliwości wyjaśnienia wszelkich wątpliwości związanych z treścią standardów (np. w formie obrazkowego przekazu obejmującego informację o dyżurach, organizacjach pomocowych, nr infolinii);
 - c) równego traktowania małoletnich bez względu na ich płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd;
 - d) zapewnienia, że sprzęt i wyposażenie używane przez małoletnich są wykorzystywane w sposób zgodny z przeznaczeniem;
7. Pracownik i Partner współpracujący z Stowarzyszeniem zobowiązany jest do zachowania w poufności informacji uzyskanych w związku z pełnioną funkcją lub

wykonywaną pracą lub czynności dotyczących małoletnich z wyłączeniem przypadków określonych w odrębnych przepisach.

8. Pracownik i Partner współpracujący z Stowarzyszeniem nie może utrwalać wizerunków małoletnich w celach prywatnych, jeżeli opiekun i Przedsiębiorca nie wyrażą na to zgody.
9. Pracownikowi i Partnerowi współpracującemu z Stowarzyszeniem nie wolno:
 - a) krzyczeć, zawstydzać, upokarzać, lekceważyć lub obrażać małoletniego;
 - b) bić, szturchać, popychać, dotykać ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej małoletniego, chyba, że występuje zagrożenie zdrowia lub życia dziecka;
 - c) nawiązywać z małoletnim jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych, komentować, żartować lub gestykulować w sposób nawiązujący do tematyki seksualnej lub erotycznej, a także udostępniać dzieciom treści erotycznych lub pornograficznych w jakikolwiek sposób;
 - d) utrwalać wizerunku małoletniego bez zgody rodziców lub opiekunów i zgody samego dziecka z wyjątkiem sytuacji, kiedy wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza;
 - e) nawiązywać kontaktu z małoletnim poprzez prywatne kanały komunikacji (telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych);
 - f) spotykać się małoletnim poza miejscem pracy;
 - g) proponować małoletniemu alkoholu, wyrobów tytoniowych ani innych używek

§ 4

1. Pracownik i Partner współpracujący z Stowarzyszeniem zobowiązany jest do zapewnienia małoletnich, że w sytuacji, kiedy poczują się niekomfortowo otrzymają stosowną pomoc, zgodną z instrukcją jej udzielania.
2. W przypadku, kiedy pracownik lub Partner współpracujący z Stowarzyszeniem zauważy niepokojące zachowanie lub sytuację, zobowiązany jest postępować zgodnie z instrukcją postępowania, obligatoryjnie w przypadku delikatnych spraw, gdzie jest podejrzenie o nieprzestrzeganiu Standardów do poinformowania Przedsiębiorcy lub osobie odpowiedzialnej za Standardy Ochrony Małoletnich.

§ 5

1. Każde zachowanie noszące znamiona przemocy wobec małoletniego jest niedozwolone.
2. Pracownikowi i Partnerowi współpracującemu z Stowarzyszeniem nie wolno dotykać małoletniego w sposób, który mógłby zostać nieprawidłowo zinterpretowany.
3. Kontakt fizyczny z małoletnim nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.
4. Pracownik lub Partner współpracujący z Stowarzyszeniem, który ma świadomość, iż małoletni doznał jakiegś krzywdy np. znęcania fizycznego, psychicznego lub wykorzystania seksualnego, zobowiązany jest do zachowania szczególnej ostrożności w kontaktach z małoletnim, wykazując zrozumienie i wyczucie.

5. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalny jest kontakt fizyczny pracownika z małoletnim.

Do sytuacji takich zaliczyć można:

- a) pomoc małoletniemu niepełnosprawnemu w czynnościach higienicznych, jeśli typ niepełnosprawności tego wymaga, a małoletni/ jego opiekun wyrazi zgodę;
- b) pomoc małoletniemu niepełnosprawnemu w poruszaniu się po Stowarzyszeniu.
- c) mając na względzie specjalne potrzeby małoletnich związane z ich stanem zdrowia, stanem emocjonalnym lub potrzebą udzielenia im pomocy dopuszczalny jest kontakt fizyczny z małoletnim nie mający charakteru seksualnego oraz przemocowego.

§ 6

1. Kontakt poza godzinami pracy Stowarzyszenia z małoletnimi jest co do zasady zabroniony.
2. Nie wolno zapraszać małoletnich do swojego miejsca zamieszkania, spotkania z małoletnim lub też jego opiekunem powinny odbywać się na terenie Stowarzyszenia.
3. Jeśli zachodzi konieczność kontaktu z małoletnim, opiekunem poza godzinami pracy, dozwolone są środki:
 - a) służbowy telefon;
 - b) służbowy e-mail.
4. Jeśli pracownik lub Partner współpracujący z Stowarzyszeniem musi spotkać się z małoletnim poza godzinami pracy Stowarzyszenia (lub jego opiekunem), wymagane jest poinformowanie o tym fakcie Stowarzyszenia, a opiekun musi wyrazić na taki kontakt zgodę.
5. W przypadku, gdy pracownika lub Partnera współpracującego z Stowarzyszeniem łączy z małoletnim lub jego opiekunem relacje rodzinne lub towarzyskie, zobowiązany on jest do zachowania pełnej poufności, w szczególności do utrzymania w tajemnicy spraw dotyczących innych małoletnich, opiekunów i pracowników.

ROZDZIAŁ 3

Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia małoletniego (art. 22c ust.1 pkt 2, 3,)

§ 7

W przypadku podjęcia przez pracownika lub Partnera współpracującego z Stowarzyszeniem podejrzenia, że małoletni jest krzywdzony, pracownik lub Partner współpracujący z Stowarzyszeniem ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania uzyskanej informacji Stowarzyszeniu.

§ 8

1. Stowarzyszenie powinno sporządzić opis sytuacji oraz plan pomocy małoletniemu.
2. Plan pomocy powinien zawierać wskazania dotyczące:
 - a) podjęcia przez jednostkę działań w celu zapewnienia małoletniemu bezpieczeństwa, w tym zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej instytucji;
 - b) wsparcia jakie jednostka zapewni małoletniemu;
 - c) udzielenie małoletniemu poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego
 - d) podjęcia interwencji kryzysowej i wsparcia
 - e) skierowania małoletniego do specjalistycznej placówki pomocy dziecku, jeżeli istnieje taka potrzeba
 - f) Podjęcie innych wymaganych działań mających na celu ochronę małoletniego przed dalszym krzywdzeniem.

§ 9

1. Plan pomocy małoletniemu jest przedstawiany opiekunom z zaleceniem współpracy przy jego realizacji, o ile opiekunowie nie są sprawcami przemocy lub osobami krzywdzącymi dziecko.
2. Opiekunowie są poinformowani o obowiązku Stowarzyszenia zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia dziecka do odpowiedniej instytucji (prokuratura/policja lub sąd rodzinny, ośrodek pomocy społecznej w zależności od zdiagnozowanego typu krzywdzenia i skorelowanej z nim interwencji).
3. Po poinformowaniu opiekunów – zgodnie z punktem poprzedzającym – Stowarzyszenie składa zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa do prokuratury/policji lub wniosek o wgląd w sytuację rodziny do sądu rejonowego, wydziału rodzinnego i nieletnich, ośrodka pomocy społecznej.
4. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji wskazanych w punkcie poprzedzającym.

§ 10

1. W każdym przypadku zauważenia krzywdzenia małoletniego należy uzupełnić Kartę Interwencji, której wzór stanowi załącznik nr 3.
2. Kartę przechowuje Przedsiębiorca lub osoba odpowiedzialna za Standardy Ochrony Małoletnich zgodnie z obowiązującymi przepisami i zasadami dotyczącymi przechowywania i archiwizowania dokumentów.

ROZDZIAŁ 4

Zasady ochrony wizerunku małoletniego

§ 11

Pracownicy i Partnerzy uznając prawo małoletniego do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewniają ochronę wizerunku małoletniego, co nie dotyczy monitoringu bezpieczeństwa, a także nagrania wizerunku małoletniego jako elementu większej całości w celach marketingowych jednostki, przy zachowaniu godności małoletniego.

§ 12

1. Pracownikowi i Partnerowi nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku małoletniego (tj. filmowanie, fotografowanie) na terenie jednostki bez pisemnej zgody opiekuna małoletniego, chyba że małoletni uczestniczy w wydarzeniu organizowanym na terenie Stowarzyszenia.
2. W celu uzyskania zgody opiekuna małoletniego na utrwalanie wizerunku małoletniego, pracownik musi skontaktować się z opiekunem małoletniego.
3. Niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych opiekuna małoletniego bez wiedzy i zgody tego opiekuna.
4. Jeżeli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, zgoda opiekunów na utrwalanie wizerunku małoletniego nie jest wymagana.

§ 13

1. Upublicznienie przez pracownika wizerunku małoletniego utrwalonego w jakiegokolwiek formie (tj. fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga pisemnej zgody opiekuna, chyba wizerunek będzie wykorzystany w celach marketingowych Stowarzyszenia, przy zachowaniu godności małoletniego.
2. Przed utrwaleniem wizerunku należy małoletniego oraz opiekuna poinformować o tym, gdzie będzie umieszczony zarejestrowany wizerunek i w jakim kontekście będzie wykorzystywany.

ROZDZIAŁ 5

Zasady aktualizacji standardu ochrony małoletnich oraz zakres kompetencji osób odpowiedzialnych za przygotowanie personelu do stosowania standardów ochrony małoletnich (art. 22c pkt.6)

§ 14

1. Procedura aktualizowania Standardu odbywa się nie rzadziej niż raz na 2 lata.

2. Stowarzyszenie może wyznaczyć osobę odpowiedzialną za Standardy Ochrony Małoletnich.
3. Osoba wyznaczona przez Przedsiębiorcę monitoruje realizację Standardów, reaguje na ich naruszenie oraz koordynuje zmiany w Standardach prowadząc równocześnie rejestr zgłoszeń i proponowanych zmian.
4. W razie konieczności opracowuje się zmiany w obowiązującym Standardzie które podlegają zatwierdzeniu przez Przedsiębiorcę.

ROZDZIAŁ 6

Zasady udostępniania rodzicom i małoletnim standardów do zapoznania się z nimi i ich stosowania (art. 22c pkt.1.6)

§ 15

1. Dokument „Standardy Ochrony Małoletnich” jest dokumentem ogólnodostępnym dla personelu Stowarzyszenia, małoletnich oraz ich opiekunów.
2. Dokument lub wyciąg z dokumentu opublikowany jest na stronie internetowej Stowarzyszenia.
3. Pracownik lub osoba współpracująca z Stowarzyszeniem przekazuje opiekunowi do podpisania oświadczenie, o zapoznaniu się ze Standardami.

ROZDZIAŁ 7

Postanowienia końcowe

§ 16

1. Standardy Ochrony Małoletnich wchodzi w życie z dniem ich ogłoszenia.
2. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla pracowników, Partnerów małoletnich i ich opiekunów, w szczególności poprzez umieszczenie w widocznym miejscu na terenie Stowarzyszenia lub zamieszczenie na stronie internetowej.
3. Załącznikiem nr 4 jest prosty komunikat dotyczący Standardów Ochrony Małoletnich skierowany do samych małoletnich, który jest umieszczony w widocznym miejscu na terenie Stowarzyszenia.